

ระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร
แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน ไว้เป็นการเฉพาะ และเพื่อส่งเสริมการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ตามวัตถุประสงค์ของทันตแพทยสภา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ ข้อ ๙ (๑๐) ข้อ ๑๗ (๑) แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบข้อ ๑๑ วรรคสอง แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๕ และด้วยอนุมัติของคณะกรรมการทันตแพทยสภา ในการประชุมคณะกรรมการทันตแพทยสภา วาระที่ ๑๐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้สำหรับผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตร สาขาทันตกรรมจัดฟัน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย หรือมติคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดแย้งกับระเบียบฯ นี้ ให้ใช้ระเบียบฯ นี้แทน

หมวด ๑
คุณสมบัติผู้ยื่นคำขออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร

ส่วนที่ ๑
การขอวุฒิบัตร

ข้อ ๕ ผู้ยื่นคำขอวุฒิบัตรมีคุณสมบัติตาม ข้อ ๖ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือเป็นผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศที่ทันตแพทยสภารับรอง

(๒) ต้องเป็นผู้ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี ตามหลักสูตรของราชวิทยาลัยฯ หรือที่ทันตแพทยสภารับรองจากสถาบันที่ราชวิทยาลัยฯ หรือทันตแพทยสภารับรอง

การยื่นคำขอวุฒิบัตรเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมจัดฟันของผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศ ให้ยกเว้นคุณสมบัติตาม

ข้อ ๕ (๑) แต่ผู้ยื่นคำขอนั้นไม่มีสิทธิเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในประเทศไทย เว้นแต่จะได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในประเทศไทยจากทันตแพทยสภา”

ส่วนที่ ๒ การขออนุมัติบัตร

ข้อ ๖ ผู้ยื่นคำขออนุมัติบัตรมีคุณสมบัติตาม ข้อ ๗ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้ ผู้ยื่นคำขออนุมัติบัตร เป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมหลังปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิต หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขาทันตกรรมจัดฟัน โดยมีคำรับรองของหัวหน้าหน่วยงาน ตามหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) ได้รับวุฒิปัตรหรือเทียบเท่า แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟันจากสถาบันในต่างประเทศที่ทันตแพทยสภารับรอง

(๒) ได้รับปริญญาโท หรือปริญญาเอก สาขาทันตกรรมจัดฟัน และได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมในสาขาทันตกรรมจัดฟัน ที่มีระยะเวลาการศึกษาหรือฝึกอบรมไม่น้อยกว่า ๑ ปี จากสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หรือทันตแพทยสภารับรอง โดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัยฯ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสาขาทันตกรรมจัดฟัน ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๓) สำเร็จการศึกษา หรือฝึกอบรมในสาขาทันตกรรมจัดฟัน ที่มีหลักสูตรการศึกษาหรือฝึกอบรมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี จากสถาบันที่ สกอ. หรือทันตแพทยสภารับรอง โดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัยฯ

(๔) ได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง หรือปริญญาโท สาขาทันตกรรมจัดฟัน ที่มีระยะเวลาการศึกษาหรือฝึกอบรมไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา จากสถาบันที่ สกอ. หรือทันตแพทยสภารับรอง โดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัยฯ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสาขาทันตกรรมจัดฟัน ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี

(๕) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสาขาทันตกรรมจัดฟัน ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

หัวหน้าหน่วยงานในวรรคหนึ่ง ให้ความความรวมถึง ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นในกรณีที่ทำางร่วมกับผู้อื่น หรือรับรองตนเองในกรณีที่ไม่มีผู้บังคับบัญชา

สำหรับผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศที่ต้องการสมัครสอบเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน ต้องได้ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในประเทศไทยจากทันตแพทยสภาก่อนแล้วเท่านั้น

หมวด ๒ การสมัครสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร

ข้อ ๗ ผู้ประสงค์ขอสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร ให้ยื่นคำขอสอบข้อเขียน และ/หรือ สอบปากเปล่า และชำระเงินค่าสมัครที่สำนักงานเลขาธิการราชวิทยาลัยฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งยื่นเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตาม ข้อ ๘ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

(๑) คำขอตามแบบที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนด

(๒) หลักฐานแสดงคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ

(๓) หลักฐานแสดงการฝึกอบรม และ/หรือ การปฏิบัติงาน

(๔) เอกสารหรือหลักฐานอื่นๆ (ถ้ามี)

(ก) กรณีผู้สมัคร ประกอบด้วย หลักฐานการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน ตามข้อ ๕

(ข) กรณีผู้นุมัติบัตร ประกอบด้วย หลักฐานต่าง ๆ ด้านการศึกษา หรือประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตามข้อ ๖

(๔) หลักฐานผลงานวิจัย สาขาทันตกรรมจัดฟัน (กรณียื่นคำขอสำหรับการสอบปากเปล่า)

(๔.๑) กรณีผู้สมัคร ประกอบด้วย

(ก) ใบรายงานผลการสอบงานวิจัย (ร.ว.จ.๙) และ

(ข) เอกสารงานวิจัย (ถ้ามี) โดยเอกสารงานวิจัยต้องเป็นผลงานวิจัยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ที่มีสำเนาพิมพ์ (reprint) หรือหนังสือตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการขอรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยผู้ขอสอบวุฒิบัตรเป็นผู้พิมพ์ชื่อแรก (first author) และอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเป็นผู้พิมพ์ชื่อหลักผู้รับผิดชอบการพิมพ์ (corresponding author)”

(๔.๒) กรณีผู้นุมัติบัตร ประกอบด้วย ผลงานวิจัยซึ่งมีเนื้อหาด้านทันตกรรมจัดฟัน อย่างน้อย ๑ เรื่อง โดยผลงานวิจัยนั้นต้องมีขอบเขตดังนี้ การวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน การวิจัยทางคลินิก การวิจัยเอกสารเชิงประจักษ์ (ได้แก่ การทำ systematic review และการทำ meta-analysis) การวิจัยด้านสาธารณสุข การวิจัยด้านระบบบริการทางการแพทย์ และการวิจัยด้านทันตแพทยศาสตร์ โดยผลงานวิจัยดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ ซึ่งมีคุณภาพตามประกาศ กพอ. เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการขอรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่นำมาเป็นหลักฐานนั้น ต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และผู้สมัครสอบต้องเป็นผู้พิมพ์ชื่อแรก หรือมีส่วนร่วมในผลงานอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ หรือเป็นผู้พิมพ์หลักผู้รับผิดชอบการตีพิมพ์

ทั้งนี้ ตามความในประกาศแนบท้ายหลักสูตร เรื่อง “การรับรองอนุมัติบัตรสาขาทันตกรรมจัดฟัน ให้มีคุณสมบัติเทียบเท่าปริญญาเอก” นั้น ผลงานวิจัยที่นำมาเป็นหลักฐานต้องได้รับการประเมินโดยคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน

(๕) หลักฐานการสอบผ่านข้อเขียน (กรณียื่นคำขอเพื่อการสอบปากเปล่า)

(๖) เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)

(๗) ค่าธรรมเนียมสมัครสอบความรู้เพื่อขออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรตามระเบียบซึ่งกำหนดโดยราชวิทยาลัยฯ

(๘) ผู้ที่สมัครสอบปากเปล่า ต้องส่งแบบรายงานผู้ป่วยทุกราย ตามรูปแบบที่กำหนดโดยคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน

หมวด ๓

การประเมินคุณสมบัติของผู้สมัครสอบและผู้มีสิทธิ์สอบ

ข้อ ๘ การตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครสอบ เลขาธิการราชวิทยาลัยฯ จะรวบรวมเอกสารและตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ของผู้สมัครสอบให้ถูกต้องและครบถ้วน ก่อนส่งไปรับการประเมินจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน เมื่อคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน ประเมินคุณสมบัติและอนุมัติให้ผู้สมัครสอบมีสิทธิ์สอบแล้ว คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟันส่งรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบให้เลขาธิการราชวิทยาลัยฯ เพื่อประกาศ และแจ้งให้ผู้สมัครสอบทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วันก่อนวันสอบ

ในกรณีเร่งด่วนหรือเพื่อประโยชน์แก่ผู้ยื่นคำขอ เลขาธิการราชวิทยาลัยฯ อาจแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอสอบทราบล่วงหน้าน้อยกว่าระยะเวลาดังกล่าวในวรรคแรกก็ได้

ข้อ ๙ คุณสมบัติผู้มีสิทธิ์สอบ

(๑) ผ่านการประเมินคุณสมบัติ ตามหลักเกณฑ์ในหมวด ๑ ส่วนที่ ๑ หรือส่วนที่ ๒ ของระเบียบฯ นี้

(๒) ผู้มีสิทธิ์สอบปากเปล่า ต้องแสดงหลักฐานผลงานโดย

(๒.๑) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๖(๑) ข้อ ๖(๒) ข้อ ๖(๓) หรือข้อ ๖(๔) ส่งแบบรายงานผู้ป่วย ๘ ราย จากข้อกำหนด ๑๐ ประเภท และตามรูปแบบซึ่งระบุในหมวด ๖ ส่วนที่ ๑ ข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ นี้

(๒.๒) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ (๕) ส่งแบบรายงานผู้ป่วยที่มีความผิดปกติประเภทต่าง ๆ แบบย่อ ๒๐ ราย และส่งแบบรายงานผู้ป่วย ๑๐ รายที่ไม่ซ้ำกับ ๒๐ รายแรก ตามข้อกำหนด ๑๐ ประเภท และตามรูปแบบซึ่งระบุในหมวด ๖ ส่วนที่ ๑ ข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ นี้

(๒.๓) ผู้ป่วยทุกรายต้องเป็นผู้ป่วยที่ผู้สมัครสอบได้ให้การรักษาด้วยตนเอง ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์

(๒.๔) การขอใช้ผู้ป่วยทดแทน ต้องแจ้งเหตุผลความจำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษร ต่อคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน โดยส่งแนบมาพร้อมกับแฟ้มรายงานผู้ป่วย

(๒.๕) เอกสารหลักฐานตามที่กำหนด ต้องครบถ้วนและสมบูรณ์

หมวด ๔

การสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร

ข้อ ๑๐ ผู้ผ่านการพิจารณาให้มีสิทธิ์สอบ ต้องสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมจัดฟัน ซึ่งประกอบด้วย การสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร ตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน โดยความเห็นชอบของคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยฯ และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการทันตแพทยสภา

ข้อ ๑๑ การสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน ออกข้อสอบและจัดการสอบดังนี้

(ก) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๕ หรือข้อ ๖(๒) หรือข้อ ๖(๓) หรือข้อ ๖(๔) หรือข้อ ๖(๕) ให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน จัดการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า

(ข) ผลการสอบข้อเขียนหรือผลการสอบปากเปล่า ให้เก็บสะสมไว้ได้ในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน และโดยอนุมัติจากคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยฯ

(ค) จัดการสอบข้อเขียนระหว่างการจัดอบรม สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรของสถาบันซึ่งทันตแพทยสภารับรอง ตามระเบียบราชวิทยาลัยฯ ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลระหว่างการจัดอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน เพื่อประกอบในการสอบข้อเขียน เพื่อรับวุฒิบัตรสาขาต่าง ๆ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๖(๑) ให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน จัดการสอบปากเปล่า และ/หรือ การสอบอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน พิจารณาเห็นสมควร โดยให้ยกเว้นเฉพาะการสอบข้อเขียน

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการฝึกอบรมเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร ทันตแพทย์ประจำบ้านสาขาทันตกรรมจัดฟัน ซึ่งเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตร ณ สถาบันที่ทันตแพทยสภารับรอง อาจสอบ

ข้อเขียนและเก็บผลการสอบข้อเขียนสะสมไว้ได้ระหว่างการฝึกอบรม โดยยื่นขอสอบได้หลังผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว ๒ ปี และมีใบรับรองจากสถาบันฝึกอบรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบราชวิทยาลัยฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลระหว่างการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน เพื่อประกอบในการสอบข้อเขียนเพื่อรับวุฒิบัตรสาขาต่าง ๆ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑๓ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการฝึกอบรมเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร ทันตแพทย์ประจำบ้าน สาขาทันตกรรมจัดฟัน ซึ่งผ่านการฝึกอบรมครบตามโครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม จากสถาบันที่ทันตแพทย์สภารับรอง และอยู่ระหว่างรอการตีพิมพ์ผลงานวิจัย หรือรอใบตอบรับให้ตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ ตามเกณฑ์ที่ กพอ. กำหนด มีสิทธิ์สมัครสอบเพื่อประเมินผลการสอบปากเปล่าและรายงานผู้ป่วยเพื่อวุฒิบัตร สาขาทันตกรรมจัดฟันได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบราชวิทยาลัยฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลระหว่างการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน เพื่อประกอบในการสอบปากเปล่าและรายงานผู้ป่วย เพื่อรับวุฒิบัตรสาขาต่าง ๆ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๔ ผู้ซึ่งสอบไม่ผ่านข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ ของระเบียบฯ นี้ สามารถยื่นคำขอสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรได้อีก

ข้อ ๑๕ การยื่นขอสอบเพื่ออนุมัติบัตรของผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๒ และ/หรือ ข้อ ๑๓ ให้เป็นไปตามระเบียบราชวิทยาลัยฯ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลระหว่างการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน เพื่อประกอบในการสอบปากเปล่า และรายงานผู้ป่วย เพื่อรับวุฒิบัตรสาขาต่าง ๆ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๑ ขั้นตอนการสอบ

ข้อ ๑๖ การสอบมี ๒ ขั้นตอน ได้แก่

(๑) การสอบข้อเขียน : ใช้เวลาสอบไม่เกิน ๓ ชั่วโมง

(๒) การสอบปากเปล่า : ใช้เวลาสอบไม่เกิน ๑ ชั่วโมง

ผู้สมัครสอบจะมีสิทธิ์สอบปากเปล่าได้ เมื่อสอบผ่านการสอบข้อเขียนแล้ว โดยต้องมีหลักฐานเอกสารประกอบการสมัครด้วย หรือสมัครสอบข้อเขียน และสอบปากเปล่าในครั้งเดียวกัน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตร ณ สถาบันที่ทันตแพทย์สภารับรอง อาจสอบข้อเขียนและเก็บสะสมผลการสอบไว้ได้ระหว่างการฝึกอบรม โดยยื่นขอสอบได้หลังผ่านการฝึกอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี และมีใบรับรองจากสถาบันฝึกอบรม

การสอบข้อเขียน ประกอบด้วย

(๑) ความรู้ทั่วไปด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับสาขาทันตกรรมจัดฟัน

(๒) ความรู้เฉพาะทาง สาขาทันตกรรมจัดฟัน

(๓) ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม

การสอบปากเปล่า ประกอบด้วย

(ก) การส่งแบบรายงานผู้ป่วย

(๑) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๖(๑) ข้อ ๖(๒) ข้อ ๖(๓) หรือข้อ ๖(๔) ส่งแบบรายงานผู้ป่วย ๘ ราย จากข้อกำหนด ๑๐ ประเภท และตามรูปแบบซึ่งระบุในหมวด ๖ ส่วนที่ ๑ ข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ นี้ เพื่อให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน พิจารณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยผู้ป่วยทั้งหมดในแบบรายงานผู้ป่วยซึ่งส่งให้พิจารณาสำหรับการสอบ ต้องเป็นรายที่ผู้สมัครสอบให้การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันด้วยตนเอง กรณีที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน เห็นว่า รายงาน

ผู้ป่วยนั้นยังไม่สมบูรณ์ ผู้สมัครสอบต้องแก้ไขและส่งกลับมายังคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน เพื่อขอรับการอนุมัติสำหรับนำไปในการสอบปากเปล่าต่อไป

(๒) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๖(๕) ส่งแบบรายงานผู้ป่วยที่มีความผิดปกติประเภทต่าง ๆ แบบย่อ ๒๐ ราย และส่งแบบรายงานผู้ป่วย ๑๐ รายที่ไม่ซ้ำกับ ๒๐ รายแรก ตามข้อกำหนด ๑๐ ประเภท และตามรูปแบบซึ่งระบุในหมวด ๖ ส่วนที่ ๑ ข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ นี้ เพื่อให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน พิจารณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยผู้ป่วยทั้งหมดในแบบรายงานผู้ป่วยซึ่งส่งให้พิจารณาสำหรับการสอบ ต้องเป็นรายที่ผู้สมัครสอบให้การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันด้วยตนเอง กรณีที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน เห็นว่า รายงานผู้ป่วยนั้นยังไม่สมบูรณ์ ผู้สมัครสอบต้องแก้ไขและส่งกลับมายังคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน เพื่อขอรับการอนุมัติสำหรับนำไปใช้ในการสอบปากเปล่าต่อไป

(ข) นำเสนอรายงานผู้ป่วย ๑ ราย ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ ต้องนำเสนอรายงานผู้ป่วย ๑ ราย และตอบข้อซักถามตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน

ส่วนที่ ๒

กำหนดการสอบและสถานที่สอบ

ข้อ ๑๗ กำหนดการสอบและสถานที่สอบ ให้เป็นไปตามประกาศของราชวิทยาลัยฯ

หมวด ๕

การสอบข้อเขียน

ข้อ ๑๘ การสอบข้อเขียน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน

- (๑) ความรู้ทั่วไปด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับสาขาทันตกรรมจัดฟัน
- (๒) ความรู้เฉพาะทาง สาขาทันตกรรมจัดฟัน
- (๓) ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม

ส่วนที่ ๑

ความรู้ทั่วไป

ข้อ ๑๙ ความรู้ทั่วไปด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับสาขาทันตกรรมจัดฟัน ได้แก่

(๑) วิทยาเอ็มบริโอ (Embryology) เช่น พัฒนาการ (development) และการเติบโต (growth) ในภาวะปกติ (normal condition) และในภาวะผิดปกติ (abnormal condition) ของฟัน ใบหน้า และกะโหลกศีรษะ

(๒) พันธุศาสตร์ (Genetics) เช่น การถ่ายทอดทางพันธุกรรม ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการปกติและความผิดปกติแต่กำเนิด (congenital disorder) ของโครงสร้างกะโหลก-ใบหน้า (craniofacial structure)

(๓) กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy) เช่น ลักษณะทางกายวิภาคและทางภาพรังสีของโครงสร้างกะโหลก-ใบหน้า รวมทั้งฟันและอวัยวะที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้วินิจฉัยทางทันตกรรมจัดฟัน การเติบโตของใบหน้าและกะโหลกศีรษะในภาวะปกติ ในภาวะผิดปกติ และหลังการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันด้วยเครื่องมือออร์โทพีดิกส์ (orthopedic appliance)

(๔) จุลกายวิภาคศาสตร์ (Histology) เช่น ลักษณะทางจุลกายวิภาคของฟันและอวัยวะปริทันต์ ในภาวะปกติ และในภาวะที่ได้รับแรงเคลื่อนฟัน การทำงานของกล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับระบบบดเคี้ยวและการกลืน ซึ่งมีผลต่อเสถียรภาพของผลการรักษา

(๕) สรีรวิทยา (Physiology) เช่น การทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจ การพูด การกลืน และการบดเคี้ยว การทำงานของต่อมไร้ท่อ โภชนาการ การวินิจฉัยการทำงานของกล้ามเนื้อด้วยเครื่องวัดคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ (electromyograph)

(๖) ชีวเคมี (Biochemistry) เช่น เมแทบอลิซึมของเซลล์ (cellular metabolism) ในภาวะปกติและในภาวะผิดปกติ การก่อเกิดเนื้อเยื่อ (tissue formation)

(๗) พยาธิวิทยา (Pathology) เช่น ลักษณะของฟันและอวัยวะปริทันต์ในภาวะปกติและในภาวะที่มีพยาธิสภาพ เช่น โรคปริทันต์ การติดเชื้อ

(๘) จุลชีววิทยา (Microbiology) เช่น ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแบคทีเรีย ไวรัส ภูมิคุ้มกัน การติดเชื้อ การฆ่าเชื้อ

(๙) จิตวิทยา (Psychology) และพฤติกรรมศาสตร์ (behavioral science) เช่น ความรู้เกี่ยวกับความคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ในวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วยเพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการรักษา

(๑๐) สถิติศาสตร์ (Statistics) เช่น วิทยาการระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics)

ส่วนที่ ๒

ความรู้เฉพาะทาง สาขาทันตกรรมจัดฟัน

ข้อ ๒๐ ความรู้เฉพาะทาง สาขาทันตกรรมจัดฟัน ได้แก่

(๑) ทันตกรรมจัดฟัน (orthodontics) เช่น การตรวจทางคลินิก การบันทึกทางทันตกรรมจัดฟัน การวินิจฉัย การกำหนดวัตถุประสงค์และแผนการรักษา เครื่องมือที่ใช้และกลไกการรักษา การคงสภาพฟันภายหลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

(๒) ทันตกรรมจัดฟันระยะชุดฟันผสม (mixed dentition period) เช่น ทันตกรรมจัดฟันเชิงป้องกัน (interceptive orthodontics) การรักษากรณีเกิดความผิดปกติของการสบฟันขึ้นบ้างแล้ว เช่น การจัดการพื้นที่ (space) ที่เกิดจากการสูญเสียฟันน้ำนมไปก่อนกำหนด การแก้ไขฟันซ้อน การถอนฟันตามลำดับ (serial extraction) การควบคุมและการแก้ไขโอษฐ์นิสัยที่ผิดปกติ (abnormal oral habit) การแก้ไขโครงสร้างใบหน้าขากรรไกร (maxillofacial structure) ในขณะที่มีการเติบโต

(๓) ทันตกรรมจัดฟันระยะชุดฟันแท้ (permanent dentition period) เช่น การจัดฟันแบบ corrective orthodontic treatment ซึ่งมีหลายวิธี ทั้งเทคนิค และรูปแบบการรักษา

(๔) วัสดุทางทันตกรรมจัดฟัน (orthodontic material) เช่น คุณสมบัติและส่วนประกอบของวัสดุชนิดต่าง ๆ ทางทันตกรรมจัดฟัน เกณฑ์การเลือกใช้ทันตวัสดุที่เหมาะสมสำหรับงานแต่ละประเภท

(๕) ทันตกรรมจัดฟันกับวิทยาเอ็นโดดอนต์ (ortho-endodontics) ได้แก่ การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันในผู้ป่วยที่รักษาลงรากฟัน

(๖) ทันตกรรมจัดฟันกับปริทันตวิทยา (ortho-periodontics) ได้แก่ การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันในผู้ป่วยโรคปริทันต์

(๗) ทันตกรรมจัดฟันกับทันตกรรมประดิษฐ์ (ortho-prostodontics) ได้แก่ การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันร่วมกับการใส่ฟันเทียม

(๘) ศัลยกรรมแก้ไขความผิดปกติของกระดูกขากรรไกร (orthognathic surgery) เช่น ลักษณะทางกายวิภาค การวินิจฉัย การวางแผนการรักษากรณีจัดฟันร่วมกับการทำศัลยกรรมประเภทต่าง ๆ

(๙) ทันตกรรมบดเคี้ยว (occlusion) เช่น การวินิจฉัยความผิดปกติของระบบบดเคี้ยว การรักษาทางทันตกรรมจัดฟันในผู้ป่วยที่มีระบบบดเคี้ยวผิดปกติ

(๑๐) อรรถบำบัด (speech therapy) เช่น การวินิจฉัยความผิดปกติด้านการพูด และการออกเสียง การฟื้นฟูผู้ป่วยให้เข้าสู่ภาวะปกติ เช่น ในผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่

ส่วนที่ ๓

ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ ๒๑ ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อบังคับทันตแพทยสภา ระเบียบทันตแพทยสภา และ/หรือที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๖

การสอบปากเปล่า

ข้อ ๒๒ การสอบปากเปล่า มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้และความสามารถในการรักษาผู้ป่วยทางทันตกรรมจัดฟัน โดยประเมินจาก

- (๑) เอกสารแบบรายงานผู้ป่วยและหลักฐานประกอบอื่น ๆ
- (๒) การนำเสนอรายงานผู้ป่วย
- (๓) การตอบคำถาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายงานผู้ป่วย และความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับความรู้หรือแนวคิดใหม่ ๆ ทางทันตกรรมจัดฟันและวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๑

เอกสารแบบรายงานผู้ป่วยและหลักฐานประกอบอื่น ๆ

ข้อ ๒๓ เอกสารแบบรายงานผู้ป่วยที่ต้องจัดทำเพื่อใช้ในการสอบปากเปล่า มีข้อกำหนด ๑๐ ประเภท ได้แก่

(๑) Early treatment : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟันแบบ ๒ ขั้นตอนให้แก่ผู้ป่วย โดยขั้นตอนที่ ๑ เริ่มให้การรักษาดังแต่ระยะชุดฟันน้ำนม (deciduous dentition period) หรือระยะชุดฟันผสมจนเสร็จสิ้นการรักษา และเข้าสู่ขั้นตอนที่ ๒ โดยติดตามผลการรักษาจนถึงฟันแท้ทุกซี่ (ยกเว้น ฟันกรามแท้ซี่ที่สาม) ขึ้นสู่ช่องปาก การรักษาในขั้นตอนที่ ๑ ต้องแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เอกสารรายงานผู้ป่วยต้องมีข้อมูลตั้งแต่ก่อนการรักษา หลังการรักษาขั้นตอนที่ ๑ เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ และหลังการรักษาขั้นตอนที่ ๒ เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์

ผู้ป่วยทดแทน : หากไม่สามารถรายงานผู้ป่วย early treatment ตามข้อกำหนดเบื้องต้นได้ ผู้สมัครสอบอาจขอใช้ผู้ป่วยทดแทน คือ ผู้ป่วยที่ยังมีการเติบโตอยู่และใช้ growth modification เพื่อการรักษาในขั้นตอนที่ ๑ ซึ่งต้องแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เอกสารรายงานผู้ป่วยต้องมีข้อมูลตั้งแต่ก่อนการรักษา หลังการรักษาขั้นตอนที่ ๑ เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ และหลังการรักษาขั้นตอนที่ ๒ เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์

(๒) Adult treatment : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยที่ฟันวัยเติบโตไปแล้ว และต้องแก้ไขการสบฟันผิดปกติร่วมกับการรักษาทางทันตกรรมสาขาอื่น โดยต้องมีหลักฐานแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า มีการวางแผนการรักษาและแสดงผลการรักษาแบบสหวิทยาการ (interdisciplinary) เช่น การจัด

ฟันร่วมกับการใส่ฟัน การจัดฟันร่วมกับการรักษาโรคปริทันต์ การจัดฟันร่วมกับศัลยกรรม ฯลฯ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการรักษาทางทันตกรรมทั่วไป เช่น การขูดหินน้ำลาย การบูรณะฟันเฉพาะซี่ การรักษาคลองรากฟัน

(๓) Class I malocclusion (extraction case) : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยซึ่งมีการสบฟันผิดปกติแบบ Class I และต้องถอนฟันแท้งซี่เพื่อการรักษา

(๔) Class II division ๑ malocclusion : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยซึ่งมีการสบฟันผิดปกติแบบ Class II division ๑ โดยแสดงให้เห็นจากการวิเคราะห์และวินิจฉัยว่า มีความผิดปกติของโครงสร้างในลักษณะดังกล่าวด้วย

(๕) Class II division ๒ malocclusion : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยซึ่งมีการสบฟันผิดปกติแบบ Class II division ๒ โดยแสดงให้เห็นจากการวิเคราะห์และวินิจฉัยว่า มีความผิดปกติของโครงสร้างในลักษณะดังกล่าวด้วย

ผู้ป่วยทดแทน: หากไม่สามารถรายงานผู้ป่วย Class II division ๒ malocclusion ตามข้อกำหนดเบื้องต้นได้ ผู้สมัครสอบอาจขอใช้ผู้ป่วยทดแทน โดยใช้ผู้ป่วยสบฟันลึก ซึ่งมีฟันหน้าบนคลุมฟันหน้าล่างอย่างน้อยร้อยละ ๑๐๐ หรือมีฟันหน้าล่างกีดชน (impinge) เยื่อเมือกเพดานปาก (palatal mucosa)

(๖) Class III malocclusion : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยซึ่งมีการสบฟันผิดปกติแบบ Class III โดยแสดงให้เห็นจากการวิเคราะห์และวินิจฉัยว่า มีความผิดปกติของโครงสร้างในลักษณะดังกล่าวด้วย

(๗) Severe skeletal discrepancy : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยซึ่งมีความผิดปกติในระดับรุนแรงของโครงสร้างใบหน้า และกระดูกขากรรไกร โดยการรักษาอาจรวมหรือไม่รวมกับการผ่าตัดก็ได้

(๘) Transverse discrepancy : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน ให้แก่ผู้ป่วยซึ่งมีความผิดปกติของการสบฟันในแนวขวาง โดยฟันหลังทุกซี่ด้านเดียว (unilateral) หรือสองด้าน (bilateral) สบไขว้ (crossbite) ในลักษณะฟันล่างสบไขว้ฟันบน หรือฟันบนสบไขว้ฟันล่าง

ผู้ป่วยทดแทน: หากไม่สามารถรายงานผู้ป่วย transverse discrepancy ตามข้อกำหนดเบื้องต้นได้ ผู้สมัครสอบอาจขอใช้ผู้ป่วยทดแทน โดยใช้ผู้ป่วยที่ต้องใช้กระบวนการฟันขึ้นเทียม (artificial eruption) สำหรับฟันซึ่งฝัง (embed) ในกระดูกขากรรไกร ให้ขึ้นมาอยู่ ณ ตำแหน่งที่ถูกต้องในช่องปาก โดยกระบวนการทางศัลยกรรมร่วมกับทันตกรรมจัดฟัน

(๙) Optional ๑ : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟันให้แกผู้ป่วยลักษณะใดก็ได้ ที่มีความผิดปกติในระดับยุ่งยากซับซ้อน โดยแสดงให้เห็นความสามารถในการวิเคราะห์ วินิจฉัย วางแผนการรักษา และให้การรักษาที่ดี

(๑๐) Optional ๒ : การบำบัดรักษาทางทันตกรรมจัดฟันให้แกผู้ป่วยลักษณะใดก็ได้ ที่มีความผิดปกติในระดับยุ่งยากซับซ้อน โดยแสดงให้เห็นความสามารถในการวิเคราะห์ วินิจฉัย วางแผนการรักษา และให้การรักษาที่ดี

ข้อ ๒๔ หลักฐานประกอบอื่น ๆ ที่ใช้ในการสอบปากเปล่า ได้แก่

(๑) ภาพรังสีก่อนการรักษา หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ และการติดตามผลการรักษา (ถ้ามี)

(๒) แบบจำลองศึกษา (study model) ของฟันก่อนการรักษา หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ และการติดตามผลการรักษา (ถ้ามี)

(๓) ภาพถ่ายใบหน้าด้านตรงและด้านข้าง รวมทั้งภาพถ่ายภายในช่องปาก ก่อนการรักษา ระหว่างการรักษา หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ และการติดตามผลการรักษา (ถ้ามี)

ข้อ ๒๕ ผู้สอบจัดเตรียมและส่งเอกสารแบบรายงานผู้ป่วย ซึ่งบันทึกข้อมูลก่อนการรักษา และหลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ ดังนี้

(๑) แฟ้มรายงานผู้ป่วย ซึ่งถูกจัดพิมพ์อย่างชัดเจนบนกระดาษขนาด A๔ และรวบรวมเป็นเล่ม

- (๒) แบบจำลองศึกษาของฟัน ซึ่งสามารถส่งได้ทั้งแบบจำลองศึกษาแบบปูน (stone model) หรือดิจิทัล (digital) แบบจำลองฟัน ๓ มิติ (๓D model)
- (๓) ภาพรังสีปริทัศน์ (panoramic radiograph) หรือภาพรังสีรอบปลายรากฟัน (periapical radiograph) ของฟันทุกซี่ในช่องปาก
- (๔) ภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง (cephalometric radiograph)
- (๕) ภาพเส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง (cephalometric tracing) ซึ่งวาดด้วยมือ โดยใช้ดินสอปากกา หรือวาดด้วยโปรแกรมจากคอมพิวเตอร์ (computer) โดยมีขนาดของเส้นร่างไม่เกิน ๐.๕ มิลลิเมตร
- (๖) ภาพรังสีอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการวินิจฉัย
- (๗) ภาพถ่ายใบหน้าและภายในช่องปาก

ส่วนที่ ๒

ระบบสารสนเทศ สาขาทันตกรรมจัดฟัน

ให้ผู้สมัครสอบส่งแฟ้มรายงานผู้ป่วยทั้งหมดแบบดิจิทัล (digital) เท่านั้น โดยการอัปโหลด (upload) แฟ้ม (file) เอกสารผู้ป่วยในรูปแบบพีดีเอฟ (PDF; portable document format) ตามแบบรายงานผู้ป่วยในระบบสารสนเทศ สาขาทันตกรรมจัดฟัน ไปยัง link ที่ได้รับแจ้งจากราชวิทยาลัยฯ

- (๑) ภาพรังสีซึ่งมีรายละเอียดชัดเจน และขนาดของภาพรังสีเป็นไปตามขนาดมาตรฐาน (standard size ๑:๑)
- (๒) ภาพถ่ายแบบจำลองศึกษาของฟัน ซึ่งมีรายละเอียดชัดเจนและแสดงด้านหน้า (frontal) ด้านขวา (right) ด้านซ้าย (left) ด้านบนเคี้ยวบน (occlusal upper) และด้านบนเคี้ยวล่าง (occlusal lower)
- (๓) ภาพ scan เส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง ซ้อนทับ (cephalometric superimposition) ของผู้ป่วย ก่อน และหลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

ส่วนที่ ๓

การนำเสนอรายงานผู้ป่วย

ข้อ ๒๖ การนำเสนอเอกสารแบบรายงานผู้ป่วย ประกอบด้วย

- (ก) หน้าปก (ตามแบบ ทจ. ๐๑) ได้แก่

ชื่อ-นามสกุล ของผู้สมัครสอบ
สถาบันหลัก ที่ผู้สมัครสอบได้รับการฝึกอบรม
ปี พ.ศ. ที่ผู้สมัครสอบสำเร็จการฝึกอบรม
ลำดับที่และประเภทของผู้ป่วย
สถานที่ให้การรักษา

- (ข) เนื้อหา ได้แก่

- ๑) ภาพถ่ายใบหน้าด้านตรงและด้านข้างของผู้ป่วย ก่อนการรักษา
- ๒) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ป่วย ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เพศ วันเดือนปีเกิด อายุ วันที่ผู้ป่วยได้รับการตรวจ น้ำหนัก ส่วนสูง
- ๓) ประวัติผู้ป่วย เช่น อาการสำคัญ (chief complaint) ที่ทำให้ผู้ป่วยมาพบทันตแพทย์จัดฟัน ประวัติทางการแพทย์โรคประจำตัว ประวัติการรักษาทางทันตกรรม ประวัติการได้รับอุบัติเหตุ ประวัติทางพันธุกรรม โยชนิสัยที่ผิดปกติ การเติบโตของร่างกายและโครงสร้างกะโหลก-ใบหน้า การดูแลสุขภาพช่องปาก ทักษะการปฏิบัติของผู้ป่วยที่มีต่อการจัดฟัน

๔) ภาพถ่ายภายในช่องปากและแบบจำลองศึกษาของฟันของผู้ป่วยก่อนการรักษา

๕) การประเมินทางคลินิก ประกอบด้วย การประเมินภายนอกช่องปาก ได้แก่ การพิจารณาสุขภาพโดยทั่วไปของผู้ป่วย พัฒนาการของใบหน้าก่อนและหลังการรักษา ลักษณะของใบหน้าด้านตรงและด้านข้าง การประเมินภายในช่องปาก การทำหน้าที่ของฟัน ขากรรไกรบน ขากรรไกรล่าง และข้อต่อขากรรไกร การพูด การกลืน

๖) การวิเคราะห์แบบจำลองศึกษา ควรครอบคลุมรายละเอียดที่สัมพันธ์กับปัญหา การวินิจฉัย และการวางแผนการรักษา เช่น ลักษณะและรูปร่างของฟัน การเรียงตัวของฟัน โค้งสปี (curve of Spee) การวิเคราะห์ขนาดของฟัน การวิเคราะห์พื้นที่ในส่วนโค้งแนวฟัน (dental arch)

๗) ภาพรังสีปริทศน์ หรือภาพรังสีรอบปลายรากฟันของฟันทุกซี่ในช่องปาก ก่อนการรักษา

๘) ภาพรังสีมือ-ข้อมือ (hand-wrist radiograph) ก่อนการรักษา หรือหลักฐานอื่นก่อนการรักษา สำหรับประกอบการพิจารณา (ถ้ามี) ในกรณีที่เป็น early treatment หรือใช้ growth modification

๙) การวิเคราะห์และการประเมินภาพรังสี ควรครอบคลุมปัญหาที่ปรากฏในภาพรังสี และสัมพันธ์กับการวินิจฉัยและการวางแผนรักษา โดยประเมินจากภาพรังสีปริทศน์ ภาพรังสีรอบปลายราก ภาพรังสีมือ-ข้อมือ และภาพรังสีอื่น ๆ

๑๐) ภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง ของผู้ป่วย ก่อนการรักษา

๑๑) ภาพเส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้างของผู้ป่วย ก่อนการรักษา

๑๒) การวิเคราะห์ และการประเมินภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง ควรแสดงระยะทาง และมุมตามการวิเคราะห์ที่ผู้รายงานใช้ โดยนำเสนอในรูปตารางซึ่งประกอบด้วย ค่าปกติของมุม และระยะทาง ค่ามุมและระยะทางของผู้ป่วยในระยะเริ่ม และค่ามุมและระยะทางของผู้ป่วยในระยะสิ้นสุดการรักษา รวมทั้งในระยะคงสภาพหลังการรักษา (ถ้ามี) นอกจากนี้ ควรสรุปผลจากการวิเคราะห์และประเมินภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง (lateral cephalometric radiograph) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของกระดูกโครงสร้างใบหน้า ความสัมพันธ์ของฐานกระดูกขากรรไกร (basal bone) ทิศทางการเติบโต ลักษณะของฟัน และลักษณะของใบหน้าด้านข้าง

๑๓) ภาพรังสีอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการวินิจฉัย (ถ้ามี) ก่อนการรักษา รวมทั้งผลวิเคราะห์ และผลประเมินภาพรังสีดังกล่าว

๑๔) การวินิจฉัย ควรครอบคลุมส่วนของฟัน ใบหน้า รวมทั้งโครงสร้างกะโหลกศีรษะ และขากรรไกร ในแนวหน้า-หลัง แนวตั้ง และแนวขวาง

๑๕) การลำดับปัญหา (problem lists) ซึ่งควรมีรายละเอียดของปัญหาที่พบ และต้องแก้ไข

๑๖) วัตถุประสงค์ของการรักษา ควรชี้วัตถุประสงค์ของการรักษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างขากรรไกรบนกับขากรรไกรล่าง ระหว่างฟันกับขากรรไกร และระหว่างฟันบนกับฟันล่าง

๑๗) แผนการรักษา ควรครอบคลุมเป้าหมายของการรักษา ขั้นตอนของการรักษา การคาดคะเนผลการรักษา ระยะเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้เพื่อการแก้ไขความผิดปกติ และการคงสภาพฟันหลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

๑๘) การรักษาที่ได้ปฏิบัติ ให้รายงานขั้นตอนในและระหว่างการรักษา โดยมีภาพถ่ายประกอบ

๑๙) ภาพถ่ายของใบหน้าด้านตรงและด้านข้างของผู้ป่วย หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

๒๐) ภาพถ่ายภายในช่องปากและแบบจำลองศึกษาของฟันของผู้ป่วย หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

๒๑) การประเมินทางคลินิก หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

๒๒) ภาพรังสีปริทศน์ หรือภาพรังสีรอบปลายราก (periapical radiograph) ของฟันทุกซี่ในช่องปากของผู้ป่วย หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งผลวิเคราะห์และผลประเมินภาพรังสีดังกล่าว

๒๓) ภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง ของผู้ป่วย หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

๒๔) ภาพเส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง ของผู้ป่วย หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งภาพเส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้างซ้อนทับของผู้ป่วย ก่อนการรักษา และหลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ แนะนำทำตามการซ้อนทับเส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง (cephalometric superimposition) ของ American Board of Orthodontics โดยใช้ที่ต่างกันในการวาดเส้นร่าง :

ก่อนการรักษา	สีดำ
ระหว่างการรักษา	สีน้ำเงิน
หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์	สีแดง
ระหว่างการรักษาคงสภาพฟัน	สีเขียว

๒๕) การวิเคราะห์และการประเมินภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์

๒๖) ความสำเร็จของการรักษา ควรบรรยายโดยประเมินจากแบบจำลองศึกษาของฟัน ลักษณะใบหน้า การทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการบดเคี้ยว และกรณิภาพรังสีนั้น ควรใช้ภาพรังสีกะโหลกศีรษะร่วมกับภาพเส้นร่างภาพรังสีวัดศีรษะด้านข้าง ซ้อนทับของผู้ป่วย เพื่อสำหรับประเมินความสำเร็จของการรักษา

๒๗) การวิจารณ์ผลและสรุป ควรวิจารณ์ผลการรักษา ข้อดี ข้อเสีย การคาดคะเน และการคงสภาพ หลังการรักษาเสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งสรุปเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

๒๘) ภาพรังสีทั้งหมด ต้องเป็นภาพที่มีขนาดเท่ากับภาพรังสีขนาดมาตรฐาน ทั้งนี้ อาจพิมพ์ภาพรังสีลงบนกระดาษอาร์ตมันก็ได้

(ค) เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี)

(ง) ภาคผนวก (ถ้ามี)

ส่วนที่ ๔

วิธีการนำเสนอผู้ป่วย

ข้อ ๒๗ ให้นำเสนอรายงานผู้ป่วยด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องตกแต่งภาพถ่ายผู้ป่วย ทั้งนี้ ผู้สอบต้องจัดเตรียมรูปแบบการนำเสนอล่วงหน้า โดยนำเสนอภายในเวลา ๑๐ นาทีต่อผู้ป่วย ๑ ราย และตอบคำถามประมาณ ๒๐ นาที

ส่วนที่ ๕

การคืนเอกสารหลักฐาน

ข้อ ๒๘ ภายหลังจากเสร็จสิ้นการสอบ เอกสารรายงานผู้ป่วย และหลักฐานประกอบอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการสอบปากเปล่า จะส่งคืนผู้สอบทั้งหมด ในกรณีที่เป็นการสอบ และหลักฐานประกอบจากสถาบันฝึกอบรม ผู้สอบต้องรับผิดชอบการส่งคืนสถาบันฝึกอบรมของตนต่อไป

หมวด ๗

การให้คะแนน

ข้อ ๒๙ การสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า นั้น ให้ถือคะแนนร้อยละ ๗๕ ของการสอบแต่ละประเภท เป็นเกณฑ์สำหรับการสอบผ่าน

ข้อ ๓๐ หลักเกณฑ์การให้คะแนนในการประเมินการสอบปากเปล่า มีดังนี้

(๑) คะแนนสำหรับเอกสารแบบรายงานผู้ป่วย (documentation) มีน้ำหนักร้อยละ ๕๐

(๒) คะแนนสำหรับการนำเสนอรายงานผู้ป่วย และตอบคำถาม มีน้ำหนักร้อยละ ๕๐

หมวด ๘ การตัดสินผลการสอบ

ข้อ ๓๑ เกณฑ์ตัดสินผลการสอบผ่าน ต้องสอบผ่านทั้งการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า ตามข้อ ๑๙ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๕ หากสอบไม่ผ่านส่วนใดส่วนหนึ่งตามที่ได้ขอยื่นไว้ ผู้สมัครสอบจะต้องยื่นคำขอสมัครสอบใหม่ พร้อมชำระค่าสมัครสอบ ตามประกาศของราชวิทยาลัยฯ

ข้อ ๓๒ ผลการสอบผ่านการสอบข้อเขียนหรือผ่านการสอบปากเปล่า ให้เก็บสะสมไว้ได้ในระยะเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลสอบ กรณีผู้สมัครสอบระหว่างการฝึกอบรม ให้ใช้ผลการสอบผ่านการสอบข้อเขียนได้ในระยะเวลา ๕ ปีหลังสำเร็จการฝึกอบรม

ข้อ ๓๓ ผู้ที่จะได้รับอนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร ในสาขาทันตกรรมจัดฟัน ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ที่จะได้รับอนุมัติบัตร ต้องเป็นผู้สอบผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า และ/หรือ ร่วมกับการสอบอื่นๆ (ถ้ามี) และมีผลงานวิจัยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด เว้นแต่ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๑) แห่ง ระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยว่าด้วย หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือ ข้อ ๖ (๑) หรือ ข้อ ๓๔ แห่งระเบียบนี้ ต้องเป็นผู้สอบผ่านการสอบปากเปล่าและ/หรือ ร่วมกับการสอบอื่นๆ (ถ้ามี)

(๒) ผู้ที่จะได้รับวุฒิบัตร ต้องเป็นผู้สอบผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า และ/หรือ ร่วมกับการสอบอื่นๆ (ถ้ามี) และมีผลงานวิจัยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดหรือมีผลงานวิจัยอย่างน้อย ๑ เรื่อง ที่ได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

หมวด ๙ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๔ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตร ให้ยกเว้นการสอบข้อเขียน โดยให้สอบปากเปล่าหรือสอบอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟันเห็นสมควร แก่ผู้ยื่นขออนุมัติบัตรซึ่งมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) เป็นอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรของราชวิทยาลัยฯ ที่มีประสบการณ์ในการสอน และ/หรือ ให้การฝึกอบรมในสาขาทันตกรรมจัดฟัน เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี หลังสำเร็จการศึกษาระดับหลังปริญญาสาขาทันตกรรมจัดฟัน ในสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรที่ทันตแพทยสภารับรอง หรือ

(๒) เป็นอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรของราชวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน หรือเทียบเท่า จากสถาบันในประเทศหรือต่างประเทศที่ทันตแพทยสภารับรอง และมีประสบการณ์ในการสอน

และ/หรือ ให้การฝึกอบรมในสาขาทันตกรรมจัดฟัน ณ สถาบันที่ทันตแพทยสภารับรอง เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี หลังได้รับคุณวุฒิดังกล่าวจากต่างประเทศ

ผู้ยื่นคำขออนุมัติบัตรตาม (๑) หรือ (๒) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดย คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะผู้บริหาร ราชวิทยาลัยฯ และโดยอนุมัติจากคณะกรรมการทันตแพทยสภา

การยื่นขออนุมัติบัตรของผู้มีคุณสมบัติตาม (๑) หรือ (๒) ตามบทเฉพาะกาลนี้ ต้องสอบเพื่อรับอนุมัติบัตร ให้แล้วเสร็จ ภายในการสอบประจำปี พ.ศ. ๒๕๗๒

ข้อ ๓๕ การสอบอนุมัติบัตรตามข้อ ๓๔ ให้ปฏิบัติตามหมวด ๖ หมวด ๗ และหมวด ๘ ของระเบียบฯ นี้ โดยยกเว้นการสอบข้อเขียน และให้จัดการสอบปากเปล่า ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้และความสามารถในการรักษาผู้ป่วยทางทันตกรรมจัดฟัน ซึ่งมีการสับสนผิดปกติดังกล่าว โดยต้องแสดงความรู้ความสามารถในการรักษา ด้วยเครื่องมือหรือเทคนิคการรักษาที่หลากหลาย ผ่านทางเอกสารและการดำเนินการ ดังนี้

(๑) เอกสารแบบรายงานผู้ป่วย จำนวน ๓ ราย ซึ่งกำหนดตามประเภทผู้ป่วย ๑-๘ ในข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ นี้

(๒) การนำเสนอรายงานผู้ป่วย จำนวน ๑ ราย ซึ่งถูกเลือกโดยคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน

(๓) การตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับรายงานผู้ป่วย และคำถามทั่วไปเกี่ยวกับความรู้หรือแนวคิดใหม่ ๆ ทางทันตกรรมจัดฟันและวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๖ ผู้ที่สอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า และ/หรือ ร่วมกับการสอบอื่น ๆ ตามข้อ ๓๓ แห่งระเบียบ ราชวิทยาลัยฯ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมจัดฟัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ก่อนวันที่ระเบียบนี้จะมีผลบังคับใช้ ให้เก็บสะสมไว้ได้ในระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศผลการสอบ แต่ไม่ช้ากว่า พ.ศ. ๒๕๗๒ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมจัดฟัน และโดยอนุมัติจากคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยฯ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์ไชยรัตน์ เฉลิมรัตน์โรจน์)

ประธานราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย